

BROJ

1

decembar
prosinac
2 0 1 0

SIGURNOST DJECE NA INTERNETU

@man

**@MAN
SAVJETUJE
DJECU!**

Microsoft®

NA WEBU SE MOŽEŠ
ZABAVITI NA RAZNE NAČINE. MOŽEŠ
RAZGOVARATI. MOŽEŠ SLUŠATI MUZIKU.
MOŽEŠ UPOZNATI NOVE PRIJATELJE IZ
CIJELOG SVIJETA. DA BI TI NA WEBU I
DALJE BILO ZABAVNO, PRIDRŽAVAJ SE
SLJEDEĆIH PET PRAVILA:

PRAVILO 1:

NE OTKRIVAJ SVOJE LIČNE PODATKE.

PRAVILO 2:

LJUDI MOŽDA NISU ONO ZA ŠTA SE PREDSTAVLJAJU.

PRAVILO 3:

NE OTVARAJ PRILOGE (ATTACHMENTE) KOJE SI DOBIO/LA OD NEPOZNATIH OSOBA.

PRAVILO 4:

AKO NA INTERNETU IMA NEŠTO ZBOG ČEGA SE OSJEĆAŠ NEUGODNO, RECI TO ODRASLOJ OSOBI U KOJU IMAŠ POVJERENJA.

PRAVILO 5:

OPASNO JE SASTAJATI SE SAM/A SA NEPOZNATIM OSOBAMA KOJE SI UPOZNAO/LA NA INTERNETU.

PRAVILO 1: NE OTKRIVAJ SVOJE LIČNE PODATKE

Postoje ljudi koji svoj život posvete tome da prikupljaju djeliće tvojih ličnih informacija. A to može biti opasno.

- Ne koristi svoje pravo ime na internetu. Budi kreativan/na i izmisli neko ime. Neka ti i tvoji roditelji pomognu.
- Nikada, ni po koju cijenu, nemoj odavati informacije o svojoj porodici ili sebi. Nikada nikome na internetu ne otkrivaj svoje ime, broj telefona, adresu, u koju školu ideš, ili gdje se voliš igrati, niti svoje lozinke (passworde) ili ostale privatne podatke.
- Nemoj na internetu s nepoznatim osobama razmjenjivati fotografije na kojima si ti ili članovi tvoje porodice.
- Ako održavaš web log (ili blog), onda ga održavaj anonimno. Nemoj praviti link sa svog bloga na bilo koje druge podatke ili stvari koje imaš na internetu.

PRAVILO 2: LJUDI MOŽDA NISU ONO ZA ŠTO SE PREDSTAVLJAJU

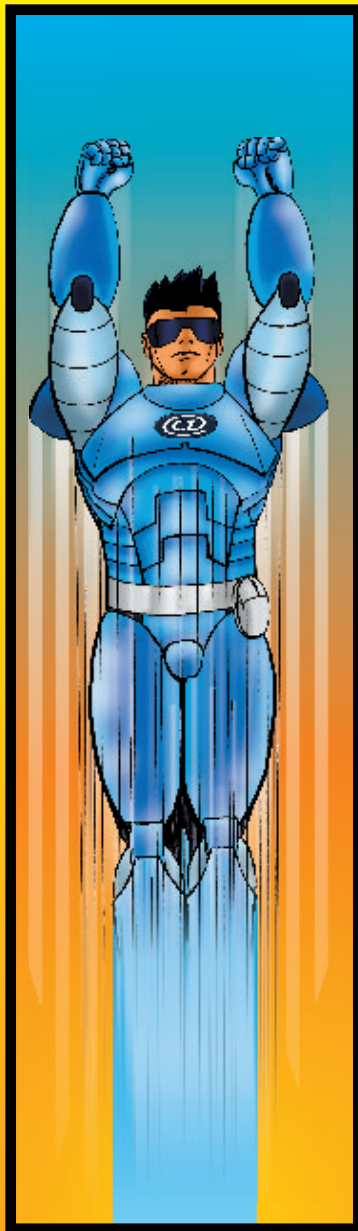
Postoje dvije osnovne vrste ljudi na internetu koje treba izbjegavati. Najlakši način da se riješiš ovih ljudi je da im kažeš da čuvaš sve svoje razgovore na računaru i da ćeš ih prijaviti.

- **Zlostavljač koji ne bira žrtvu** – Ova osoba može biti muško ili žensko. On ili ona ti se u život uvuče kroz chat sobe, koristi pogrdne izraze, govori o stvarima koje imaju seksualno značenje, i uopšteno je jeziv/a i ljigav/a i tjera te da se osjećaš loše i neugodno. Ne brini; ovi ljudi su uglavnom dosadni, glupi i nemaštoviti, jednostavno ne obraćaj pažnju na njih.

Ako ne odu, **prijavi ih**.

- **Pervertit** – Ovo je osoba koje se tvoji roditelji najviše plaše. On ili ona želi znati sve o tebi i pretvara se da ti je prijatelj. On ili ona će sačuvati svaku informaciju koju mu/njoj daš o sebi. Pervertit želi tvoj broj telefona, tvoju adresu, tvoju fotografiju – a iznad svega, želi da se sastane sa tobom. Moguće je da policija već traga za njim/njom, pa zato ovu osobu odmah prijavi.

Fotografije na kojima se nalaziš ti ili članovi tvoje porodice ne razmjenjuj s nepoznatim osobama na internetu.

PRAVILO 3: NE OTVARAJ PRILOGE (ATTACHMENTE) KOJE SI DOBIO/LA OD NEPOZNATIH OSOBA

Ako otvoriš datoteke, linkove ili priloge od nepoznatih osoba, može se desiti da otvoriš i virus, ili da na računar prebaciš (download) štetan softver, fotografiju čiji sadržaj će te uznemiriti, ili nešto drugo što bi ti moglo pokvariti dan. Čak i ako prilog dobiješ od nekoga koga znaš, još jednom provjeri s tom osobom da ti je ona to zaista poslala, kako bi bio/la potpuno siguran/na prije nego što otvoriš prilog.

PRAVILO 4: AKO NA INTERNETU IMA NEŠTO ZBOG ČEGA SE OSJEĆAŠ NEUGODNO, RECI TO ODRASLOJ OSOBI U KOJU IMAŠ POVJERENJA.

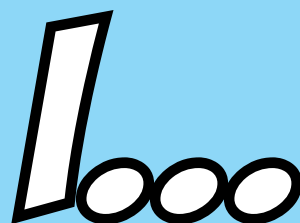
Osjetiš li strah ili bojazan na internetu, uvijek to reci roditeljima, učitelju, nastavniku ili onoj odrasloj osobi kojoj vjeruješ. Ako neko, s kim razgovaraš na internetu, učini da se osjećaš nelagodno ili te uznemiri, nikada nemoj odgovoriti toj osobi. Ako se uplašiš, ti ili tvoji roditelji definitivno trebate pozvati policiju. I zapamti, ako na internetu vidiš nešto zbog čega se osjećaš neugodno, uvijek možeš jednostavno ugasiti računar.

PRAVILO 5: OPASNO JE SASTAJATI SE SAM/A SA NEPOZNATIM OSOBAMA KOJE SI UPOZNAO/LA NA INTERNETU

Ljudi koje nisi upoznao/la u stvarnom životu za tebe su stranci. Oni mogu biti divni ljudi. Mogu biti i dosadni. Mogu biti i zabavni, ili čak ljudi, loši ili ona vrsta ljudi koje je opasno poznavati. Nije dobra ideja sastajati se uživo s nekim koga si upoznao/la na internetu.

Međutim, ako zaista želiš uživo upoznati prijatelja sa interneta:

- Uvijek imaj na umu da neko koga si upoznao/la na internetu možda nije onaj ko se čini da jeste, ili ona osoba za koju se predstavlja. Zapamti da neko koga si upoznao/la u chat sobi možda uopće nije dijete, već je u stvari starija odrasla osoba.
- Jedan od tvojih roditelja ili tvoj odrasli rođak treba da ide sa tobom i da sa tobom ostane sve vrijeme.
- Sastani se sa tom osobom na javnom mjestu, gdje ima puno ljudi i ostanite tu. Nemoj sa tim strancem ići nigdje sam/a.
- Ne dopusti da te nepoznata osoba nagovori da uradiš bilo što kod tebe izaziva i najmanji osjećaj nelagode.

NEMOJ SE PREDOMISLITI U VEZI
SA BILO KOJOM OD PRETHODNO
NAVEDENIH STVARI!

Tekst brošure predstavlja adaptaciju i lokalizaciju originalnog teksta
na engleskom jeziku objavljenog na:

<http://www.microsoft.com/protect/>.

Ilustraciju teksta razvila LUNA\TBWA\SARAJEVO.